

سُورَةُ الْأَحْقَافِ ﴿٤٦﴾ AHKÂF SÛRESİ

Ahkâf; Yemen'de Hazramut civarında bir yerin ismidir. Âd kavminin yaşadığı bölgede rüzgârlar "ahkâf" denen kum tepeleri meydana getiriyorlardı. İçinde bölgeden ve kum yığınlarından söz edilen bu sûre Mekke'de nâzil olmuş. 35 âyet, 644 kelime, 2595 harften ibârettir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمَّ-1

Müteşabihât-i Kur'aniyedendir. Muhib ile Mahbubun arasında bir şifre gibidir. Müfessirler biz bununla meşgul olmayız, demişler. Çünkü Murad-ı İlâhiyi, Âllâh bilir. Âllâhû âlemû bi-murâdihi ve bi zâlike demişler. Eslem olan da budur.

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ-2

Bu kitap تَنْزِيلُ nâzil olmuştur. Bu Kur'an, مِنَ اللَّهِ Âl-lâh'tan. الْعَزِيزِ Galip olan, her şeye galip olan Âllâh, الْحَكِيمِ her şeyi yerli yerinde halketmiştir.

مَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى ۗ-3
وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُنذِرُوا مُّعْرِضُونَ

مَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى ۗ
Biz Azimüşşân, gökleri, yeri ve arasında bulunanları ancak hak
ile ve belli bir süre için yarattık. عَمَّا كَفَرُوا ۗ İnkâr edenler
أُنذِرُوا مُّعْرِضُونَ inzar olundukları, uyarıldıkları şeylerden yüz çe-
virmektedirler.

قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ
فِي السَّمَوَاتِ إِيْتُونِي بِكِتَابٍ مِنْ قَبْلِ هَذَا أَوْ آثَارَةٍ مِنْ عِلْمٍ إِنْ
كُنْتُمْ صَادِقِينَ

أَرَأَيْتُمْ Ey Habibim Ekmelerrusûl Sallâllâhû Aleyhivesellem, قُلْ
onlara söyle. Gördünüz mü haber veriniz, مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ,
أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا. Âllâh'ın gayri olarak ibadet ettiğiniz şeylere.
مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ? Göstersinler, yeryüzünde ne halletmişler?
إِيْتُونِي بِكِتَابٍ فِي السَّمَوَاتِ Yoksa onların ortakları göklerde midir?
Eğer bu Kur'an'dan مِنْ قَبْلِ هَذَا أَوْ آثَارَةٍ مِنْ عِلْمٍ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ
önce, size (sözünüzün gerçekliğine şahadet eden) bir kitap nâzil
olduysa, bana getirin. Yahut bir bilgi kalıntısı, ilim artığı varsa
bana haber verin, şayet vaadinizde sadıklarsanız.

وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَنْ لَا يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ۗ-5
وَهُمْ عَنْ دُعَائِهِمْ غَافِلُونَ

مِمَّنْ Bundan daha ziyade dalâlette yok bir insan, وَمَنْ أَضَلُّ
يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ Âllâh'ın gayrina ibadet eden. Ondan daha ziyade

de dalâlette insan var mıdır? Hem de ibadet eder, kime? مَنْ لَا يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ Kiyâmet gününe kadar kendisine cevap vermeyecek şeylere tapandan daha sapık kim olabilir? وَهُمْ Bu putlar, غَافِلُونَ puta tapanların dualarından غَافِلُونَ gafil habersizlerdir. Hem de kıyâmet gününde bunlar da onların aleyhine düşerler.

Çünkü putlar, akli ve hayatı olmayan bir sürü cansızlardır.

وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ-6

وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ Cenâb-ı Hak, haşir gününde insanları topladığı zaman, كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً bugün taptığınız bu batıl olan mabutlar, onlara, Huzur-u İlâhi'de hasım olarak zuhur ediyorlar. وَكَانُوا Kendilerine tapınmalarını inkâr ederler.

Yani mahşerde putlar, kendilerine tapanların düşmanı olurlar. Kendilerine tapıldığını da tanımazlar, tapanları inkâr ederler.

وَإِذَا تُلِيٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ هَذَا-7
سِحْرٌ مُّبِينٌ

وَإِذَا Ne zamanki تُلِيٰ okundu, tebliğ edildi عَلَيْهِمْ onlara. آيَاتُنَا Kur'an âyetleri بَيِّنَاتٍ zahir, açık olarak okunduğu zaman لِلْحَقِّ الَّذِينَ كَفَرُوا imân etmeyen, küfürde kalanlar diyorlar هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ Kur'an hakkında, لَمَّا جَاءَهُمْ geldiği zaman. "Bu apaşikâr bir sihirdir" dediler.

8- أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَيْنَاهُ قُلْ إِنْ افْتَرَيْتُهُ فَلَا تَمْلِكُونَ لِي مِنَ اللَّهِ شَيْئًا هُوَ أَعْلَمُ بِمَا تُفِيضُونَ فِيهِ كَفَىٰ بِهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

قُلْ أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَيْتَهُ ۗ Bazıları da diyorlar ki; "Muhammed Sallâllâhû Aleyhivesellem, Kur'an'ı kendiliğinden mi uydurdu?" diyorlar. قُلْ ۗ إِنَّ افْتَرَيْتَهُ ۗ Ey Ekmelerrusûl Sallâllâhû Aleyhivesellem, onların bu iftiralarına karşı de ki; "Eğer ben, onu uydurmuşsam. Ben o zaman, Âllâh'a ne cevap vereceğim? فَالَا تَمْلِكُونَ لِي مِنَ اللَّهِ شَيْئًا ۗ O Âllâh'tan bana gelecek cezayı savmaya gücünüz yetmez. أَعْلَمُ هُوَ O Âllâh âlimdir, bilir. بِمَا تُفِيضُونَ فِيهِ ۗ Kur'an ve Âllâh hakkında sizin yaptığınız taşkınlıkları, çok daha iyi bilir. كَفَىٰ بِهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ ۗ Âllâh CelleCelâlûhû, beni de sizi de görür. Benimle sizin aranızda şahit olarak, O yeter. وَهُوَ الْغَفُورُ ۗ O, tevbe edene Gafurdur, mağfireti çoktur. الرَّحِيمُ ۗ İtâat edene, mübalağa ile Er-Rahim; merhametlidir." Derhal cezalandırmıyor. Tevbe kapısını kapatmıyor. Ölünceye kadar tevbeyi kabûl eder. Bu da en büyük rahim ve tebşirattır.

قُلْ مَا كُنْتُ بِدَعَا مِنَ الرُّسُلِ وَمَا أَدْرِي مَا يُفَعَلُ بِي وَلَا بِكُمْ ۖ إِنِ اتَّبَعُ ۙ إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ وَمَا أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ۗ

قُلْ مَا كُنْتُ بِدَعَا مِنَ الرُّسُلِ Ey Habibim Sallâllâhû Aleyhivesellem. De ki; Ben Rasûllerin ilki değilim ki acayip gelsin. Benden öncekiler nasıl ki kitapla gelmişlerse aynen ben de kitap ile geldim. وَمَا أَدْرِي مَا يُفَعَلُ بِي وَلَا بِكُمْ ۖ Ben gaybı da bilmeye davet etmiyorum. (Dünyada ve ahirette) bana ve size ne yapılacağını da bilmiyorum. إِنِ اتَّبَعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ ۗ Ben ancak sadece bana vahyedilene uyarım. وَمَا أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ۗ Ve ben, açık bir nezir, uyarıcıdan başkası da değilim.

Peygamber Sallâllâhû Aleyhivesellem, kendisinden önce birçok peygamberler gelip geçtiğini hatırlatmış, kendisinin ve kav-

minin dünyadaki durumunun ne olacağını bilmediğini belirtmiş, dikkatlerini eski peygamberler ve ümmetlerine çekerek onları uyarmıştır.

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَكَفَرْتُمْ بِهِ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَى مِثْلِهِ فَأَمَنْ وَاسْتَكْبَرْتُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ 10-

(Aliyy ibni Ebû Talip Kerramellâhû Vechenin, bir münâfıkla konuşması var. Sıcak mevsimlerde serinlemek için evlerin damın na çıkarlardı. O münafık da gelmiş. demiş ki; "Yâ Ali, kendini bu damdan yere at." İmâm-ı Ali Radiyallâhû Anh da "ne için?" demiş. Münâfık da "İmân budur eğer ecelin gelmişse Âllâh CelleCelâlûhû seni öldürür, değilse sana bir şey olmaz."

Bunun üzerine İmam-ı Âli Radiyallâhû Anh. "Hâlik, her zaman kulunu imtihan edebilir. Fakat kul, Hâlik'ini imtihan edemez" cevabını vermiş.)

Eğer bu *قُلْ أَرَأَيْتُمْ* Ey münkirler söyleyiniz. *عِنْدِ اللَّهِ* İnkâr ediyorsunuz. *وَكَفَرْتُمْ بِهِ* Siz inkâr ediyorsunuz. *وَشَهِدَ* Hâlbuki *شَاهِدٌ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ* İsrâiloğullarından bir şahid de (Mûsâ Aleyhisselâm,) şahadet etmiş olduğu halde sizin dediğiniz gibi olursa, *عَلَى مِثْلِهِ فَأَمَنْ وَاسْتَكْبَرْتُمْ* onun misline (Tevrat'a dayanarak) şahâdet edip imân etse, siz ise imândan istikbar edip büyüklük taşlamışsanız, haksızlık etmiş olmaz mısınız? *إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ* Şüphe yok ki Âllâh-û Teâlâ, zalimlere hidâyet etmez.

Kur'an-ı Kerim Âllâh-û Teâlâ tarafından gönderilmiştir. Bunun İsrailoğullarından olan şahidi Mûsâ Aleyhisselâm'dır. Çünkü Mûsâ

Aleyhisselâm Tevrat'ta, Rasûl-û Ekrem Sallâllâhû Aleyhivesel-lem'in vasıflarını bildirmiştir.

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا لَوْ كَانَ خَيْرًا مَا سَبَقُونَا إِلَيْهِ وَإِذْ لَمْ يَهْتَدُوا بِهِ فَسَيَقُولُونَ هَذَا إِفْكٌ قَدِيمٌ

Yine imân etmeyen, küfürde kalanlar, Mü'minlere derlerdi ki; "Eğer bu imân dediğiniz dininiz hayırlı olsaydı, onlar bizi sebkat etmez, geçmiş olmazlardı. Çünkü bunların hepsi fakara takımı, biz zengin eşraf takımıyız. Eğer böyle bir şey olsaydı bize gelecekti." وَإِذْ لَمْ يَهْتَدُوا بِهِ Bunlar, Kur'an-ı Azimüşşân'a imân etmedikten sonra inkâr kalkıştı. فَسَيَقُولُونَ هَذَا إِفْكٌ قَدِيمٌ Bu kadim, eskiden yapılan bir iftiradır.

وَمِنْ قَبْلِهِ كِتَابُ مُوسَى إِمَامًا وَرَحْمَةً وَهَذَا كِتَابٌ مُصَدِّقٌ لِّسَانًا عَرَبِيًّا ۚ لِيُنذِرَ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَيُبَشِّرَ لِّلْمُحْسِنِينَ

Hâlbuki Kur'an'dan önce Mûsâ Aleyhisselâm'a inzal olunan Tevrat, halka rehber ve sebeb-i rahmetti وَهَذَا كِتَابٌ مُصَدِّقٌ Bu Kur'an da Kitabullah'tır. Onları da tasdik ediyor. لِّسَانًا عَرَبِيًّا Arabi lisanla nâzil olmuştur. لِيُنذِرَ الَّذِينَ ظَلَمُوا Tâ ki inzar, nasihat mümkün olsun nefesine zulmedenlere. وَيُبَشِّرَ لِّلْمُحْسِنِينَ Muhsinlere, imân edenlere de Tebşirât-ı İlâhiye'yi beyân etsin.

Kur'andan önce Tevrat vardı. Kur'an kendinden öncekileri ve Tevrat'ı doğrulayıp tasdik eden bir kitaptır.

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۚ 13

Evvelâ imân, sonra amel. İmânsız olan amelin hiçbir kıymeti yok. Onlar ki Rabbimiz Âllâh'tır dediler yani imân ettiler. İmândan sonra da استَقَامُوا ثم استقاموا istikamet üzere hareket ettiler. İstikamet; salih ameller. Âllâh'ın emirlerini yerine getirmek. İstikamet, kerametten hayırlıdır diyor. **(El istikâmetû, hayrun minel kerâmeti.)** فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ İstikâmet üzere dosdoğru yaşayanlara, hiçbir korku yoktur. Onlar, mahzun da olacak değillerdir. Dünyada üzüntü ve korkusunu geçirmiş. Âllâh'tan korkmuş, ahiret için müteessir olmuş. Ahirette ne hüznün ne de korku yoktur.

14- أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

Ehli cennet bunlardır. خَالِدِينَ فِيهَا Ebedi olarak cennette kalacaklar. جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ Yaptıkları amellerin mükâfatı olmak üzere, orada ebediyen kalacaklardır.

15- وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا وَحَمَلُهُ وَفِصَالُهُ ثَلَاثُونَ شَهْرًا حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَبَلَغَ أَرْبَعِينَ سَنَةً قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَصْلِحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي إِنِّي تُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ Biz Azimüşşân, insanlara vasiyet ettik, emrettik. بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا Ana ve babaya ihsan etmesini tavsiye ettik. حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا Annesi onu zahmetle (karnında) taşıdı ve zahmetle doğurdu. وَحَمَلُهُ وَفِصَالُهُ ثَلَاثُونَ شَهْرًا Taşınması ile sütten

tiği ameli, ahseni ile **وَنَتَجَاوَزُ عَنْ سَيِّئَاتِهِمْ** günâhlarını affediyoruz. **وَعَدَ فِي أَصْحَابِ الْجَنَّةِ** Bunlar, cennet ashâbı içindedirler. **الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ** Bu kendilerine yapılan, gerçek bir va'd üzerinedir.

Bu âyet, yukarıdaki dûâyı eden Ebu Bekir Radiyallâhû Anh ve diğer Mü'minlerin itâatlarının karşılığını, sevâp ve mükâfatla görevlerine işaret etmektedir.

وَالَّذِي قَالَ لِيُؤَدِّيهِ أَفٍّ لَكُمْ مَا اتَّعَدَانِي أَنْ أُخْرَجَ وَقَدْ خَلَّتِ الْقُرُونُ 17-
مِنْ قَبْلِي وَهُمَا يَسْتَعْجِلَانِ اللَّهَ وَيُنَازِعَانِي أَنْ يُؤَدِّيَهُمْ إِنْ عَدَّ اللَّهُ حَقًّا فَيَقُولُ مَا هَذَا
إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ

Ey Habibim Sallâllâhû Aleyhivesellem, **وَالَّذِي** o kimseler ki kavmine bildir. **قَالَ لِيُؤَدِّيهِ أَفٍّ** Anne ve babasına öf kelimesini diyor. Öf kelimesi ile ikrahını beyân ediyor. Öf kelimesini demez de başka bir tahrik kelimesini söylüyor, o da aynı ifâde demektir. **لَكُمْ مَا اتَّعَدَانِي أَنْ أُخْرَجَ** Asi olanlar ana babaya diyorlar; "Siz korkutuyormusunuz beni, ölümünden sonra kabirden tekrar dirilmekle tehdit ediyorsunuz. **وَقَدْ خَلَّتِ الْقُرُونُ مِنْ قَبْلِي** Hâlbuki benden önce geçenlerden dirilen kim vardır?" (diyor, ana ve babasına karşı.) **وَهُمَا** Ana ve baba da muhabbetinden dolayı müteessir oluyor. **يَسْتَعْجِلَانِ اللَّهَ** Âllâh'a ricâ ederler. "Yâ Rabbi bunu islâh et, yâ Rabbi bunu yola getir" diye ricâ ederler. **وَيُنَازِعَانِي أَنْ يُؤَدِّيَهُمْ** Ana, baba diyor; "Yazıklar olsun sana! İmân et, **إِنْ عَدَّ اللَّهُ حَقًّا** Âllâh-û Teâlâ'nın vaadi haktır." **فَيَقُولُ** Ona karşı da diyor ki; **إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ**

“Sizin bu sözleriniz, eskilerin, evvelkilerin masallarından başka bir şey değildir.”

Âyet inkârcı bir evlatla Mü’min anne, babanın ahiret ve dirilme konusundaki tartışmasını ortaya koyuyor. Kâfir evlat, anne ve babasına bıkkınlık ifadeleri içinde dirilme va’dinin gerçekleşmeyeceğini iddia ederek, bunu eskilerin bir masalı sayıyor.

18- **أُولَئِكَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمِّ قَدْ خَلَّتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ**

أُولَئِكَ İşte bunlar, ana babaya asi olan nev’i insanlar, الَّذِينَ حَقَّ önce cinlerden ve insanlardan gelip geçmiş topluluklar içinde, haklarında azap sabit olmuş kimselerdir. فِي أُمِّ قَدْ Onlardan önce cehenneme gitmiş olan Fir’avn ve Ad kavmi gibi, asilerle Cehennem’e gider. مِنَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ Cin ve insanlardan imân etmeyenlerle beraber Cehennem’e gidiyor. إِنَّهُمْ Bunlar ziyâna, hüsrana uğrayanlardır.

19- **وَلِكُلِّ دَرَجَاتٍ مِمَّا عَمِلُوا وَلِيُؤْفِيَهُمْ أَعْمَالَهُمْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ**

وَلِكُلِّ دَرَجَاتٍ مِمَّا عَمِلُوا Mü’minlerden, kâfirlerden, herkesin yaptıklarına göre dereceleri vardır. وَلِيُؤْفِيَهُمْ أَعْمَالَهُمْ Amellerinin cezası tevfiye edilir, verilir. وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ Asla kendilerine haksızlık yapılmaz.

Mü’min ve kâfirlerin yaptıklarının karşılığı olarak, dereceleri vardır. İmân edenler yüksek cennette, inkâr edenler de aşağıların aşağısı olan cehennemdedir.

20- **وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَدْهَبْتُمْ طِبْيَاتِكُمْ فِي حَيَاتِكُمْ**

الدُّنْيَا وَاسْتَمْتَعْتُمْ بِهَا فَالْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ
فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَفْسُقُونَ

Ey Habibim Sallâllâhû Aleyhivesellem ümmetine bildir. İmân etmeyenler cehennem azabına sevkedildiği zaman, onlara Lisan-ı İlâhi ile melekler diyorlar ki; "أَذْهَبْتُمْ طَيِّبَاتِكُمْ فِي حَيَاتِكُمُ الدُّنْيَا وَاسْتَمْتَعْتُمْ بِهَا; Siz bütün iyi ve temiz şeylerinizi dünya hayatında yitirdiniz, orada yalnız onlarla temettü ettiniz, (bugün için size bir şey kalmadı.) فَالْيَوْمَ Bu gün de ona mukabil olarak, تُجْزَوْنَ ceza görürsünüz. Çünkü din ve kitabınıza arka çevirdiniz. عَذَابَ الْهُونِ Zillet ve hakaret azabıyla cezalandırılacaksınız. بِمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَفْسُقُونَ Bugün ise yeryüzünde haksız yere büyüklük taslamanızdan ve yoldan çıkmanızdan dolayı alçaltıcı bir azap göreceksiniz" denir.

Âllâh-û Teâlâ, kâfirleri dünyaya dalmakla muâhez edince, Peygamber Sallâllâhû Aleyhivesellem ile Eshab-ı Kiram'ı ahiret sevabını dilemiş, dünya lezzetlerinden uzak kalmayı tercih etmiştir.

وَأذْكَرَ أَخَا عَادٍ إِذْ أَنْذَرَ قَوْمَهُ بِالْأَحْقَافِ وَقَدْ خَلَّتِ النَّذْرُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ 21-
وَمِنْ خَلْفِهِ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ

وَأذْكَرُ Ey Habibim Sallâllâhû Aleyhivesellem, ümmetine beyân et bilsinler. أَخَا عَادٍ Âd kavminin kardeşini (Hûd Aleyhisselâm'ı) anlat. إِذْ O zamanlar ki أَنْذَرَ nasihat ettik قَوْمَهُ kavmine بِالْأَحْقَافِ Ahkâf'te. (Hûd Aleyhisselâm, kavmine orada nasihat etti.) وَقَدْ خَلَّتِ النَّذْرُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ Hâlbuki ondan evvel de sonra da uyarıcı peygamberler gelmişti. أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ "Ancak

zannıyla **مُسْتَقْبِلَ أَوْدِيَّتِهِمْ** vadilerine doğru yayılan simsiyah büyük bir bulutu gördüler. **قَالُوا هَذَا عَارِضٌ مُّمْطِرُنَا** "Bu, bize yağmur yağdıracak yaygın bir buluttur" dediler. **يَلْ هُوَ مَا اسْتَعْجَلْتُمْ بِهِ** Hayır! O, sizin acele gelmesini istediğiniz azaptır. **رِيحٌ فِيهَا عَذَابٌ أَلِيمٌ** O, bir rüzgârdır ki içinde elim, acı azap bulunan bir rüzgârdır.

Hûd Aleyhisselâm'a imân eden dört bin kişi vardı. Onları bir yere tayin ediyor ve etraflarını çizgi ile daire içine alıyor. Rüzgâr gelince inkâr edenleri savurup harap ediyor, imân edenlere hiçbir zarar vermiyor.

تُدْمِرُ كُلَّ شَيْءٍ بِأَمْرِ رَبِّهَا فَأَصْبَحُوا لَا يُرَى إِلَّا مَسَاكِينُهُمْ كَذَلِكَ نَجْزِي -25
الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ

تُدْمِرُ كُلَّ شَيْءٍ O rüzgâr, Rabbinin emriyle her şeyi yıkar, mahveder. **بِأَمْرِ رَبِّهَا** Rabbinin emriyle (Bu da kış mevsimi sonunda olmuş. Sekiz gün, yedi gece. Üç gün Şubat'tan, dört gün de Mart'tan. Berd'ül acûz denen, kocakarı soğuğu budur.) **فَأَصْبَحُوا لَا يُرَى إِلَّا مَسَاكِينُهُمْ** Bunun üzerine, onların evlerinden başka bir şey görülmez oldu. (Hâlik-i Kâinat buyuruyor ki; "Benim bu azabım, yalnız Âd kavmine mahsus değildir. Her yoldan çıkanları böyle azaplandırıyorum.) **كَذَلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ** İşte Biz Azimüşşân, mücrim olan, suç işleyen kavmi böyle cezalandırırız.

وَلَقَدْ مَكَّنَاهُمْ فِيمَا إِنْ مَكَّنَّاكُمْ فِيهِ وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَابْصَارًا وَأَفْئِدَةً -26
فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَا أَبْصَارُهُمْ وَلَا أَفْئِدَتُهُمْ مِنْ شَيْءٍ إِذْ كَانُوا يَجْحَدُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤْنَ

وَلَقَدْ مَكَّنَاهُمْ Biz temkin, imkân vermiştik. Âd kavmine kud-

ret, servet vermiştik. **فِيمَا إِنْ مَكَّنَّاكُمْ** Onlara verdiğimiz kuvvet ve kudreti size vermedik. **وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا** Kendilerine kulaklar, **وَأَبْصَارًا** gözler **وَأَفْئِدَةً** ve kalpler vermiştik. (Fakat yerinde sarf etmediler.) **فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَا أَبْصَارُهُمْ وَلَا أَفْئِدَتُهُمْ** Fakat kulakları, gözleri ve kalpleri kendilerine bir fayda sağlamadı.

İnsan kâmil olursa melekleri geçer, nefsi şeytana mağlup olursa hayvandan aşağı olur.

مِمَّنْ شَاءَ إِذْ كَانُوا يَجْحَدُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ İmân olmadıktan sonra ellerindeki nimetler hiçbir fayda vermez. Zira bile bile **Âllâh-û Teâlâ'nın** âyetlerini inkâr ediyorlardı. **وَمَا كَانُوا بِهِ** Onları ihâta etti, **وَحَاقَ بِهِمْ** **مَا كَانُوا بِهِ** onların istihza ettiği Azab-ı İlâhi başlarına geldi. Alay ettikleri azap, kendilerini kuşatıverdi.

Hûd kavmi, Mekke kâfirlerinden daha büyük kudret ve imkân-lara sahipti. Kendilerine verilen göz, kulak ve kalple İlâhi nimetin kadrini bilecek ve **Âllâh'a** inanacaklardı. Fakat hüccetlere rağmen inkârda direnince, azap onları helâk etti.

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا مَا حَوْلَكُمْ مِنَ الْقُرَىٰ وَصَرَّفْنَا الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ -27

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا مَا حَوْلَكُمْ مِنَ الْقُرَىٰ Hitap yine Mekke müşriklerinedir. Sizin etrafınızdaki kuralar; **Âd**, **Salih**, **Lût** kavimlerin memleketlerini, helâk ettik. Hâlik'ini tanıyıp imân etmedikleri için helâk ettik. **وَصَرَّفْنَا الْآيَاتِ** Onlara âyetlerimizi tekrar tekrar beyân ettik. **لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ** Belki küfürlerinden rücû eder, dönerler diye yaptık. Fakat rücû etmediler.

فَلَوْلَا نَصْرُهُمُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ قُرْبَانًا آلِهَةً بَلْ ضَلُّوا عَنْهُمْ -28
وَذَلِكَ أَفْكَهُمُ وَمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ

Âllâh-û فَلَوْلَا نَصْرَهُمُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ قُرْبَانًا آلِهَةً ۗ
Teâlâ'dan başka kendilerine yakınlık sağlamak için ilah edindikleri
şeyler, niçin kendilerine yardım etmedi (de azaptan kurtaramadı.)
بَلْ ضَلُّوا عَنْهُمْ ۗ Hayır, onlar da kaybolup gittiler, (görünmez oldu-
lar.) وَذَلِكَ إِفْكُهُمْ وَمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ۗ Bu batıl mabutlara tapınmak,
onların yalan ve iftiralarıdır.

Hûd kavminin, Âllâh-û Teâlâ'ya yaklaştıracı nesnelere olarak
inandığı düzme ilahların hiçbiri, azabı uzaklaştırma da tesirli ola-
madılar. Ayrıca putları, Âllâh'a yakınlığa vesile saymakla boş ve
manasız bir sözü uydurmuş oldular.

وَإِذْ صَرَفْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوا
أَنْصِتُوا فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ مُنْذِرِينَ ۗ

وَإِذْ صَرَفْنَا Ey Habibim Ekmelerrusûl Sallâllâhû Aleyhivesellem,
kavmine söyle o zamanları ki اِلَيْكَ نَفَرًا مِنَ الْجِنِّ Cinlerden bir-
kaç nefer, gurup (yani yedi veya dokuz kişi cin.) Onların kalbine
meyil, arzu verdik. Senin etrafına gelip durdular, Kur'an kıraatının
sonuna kadar يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ Kur'an-ı Azimüşşân'ı senden din-
lediler. فَلَمَّا حَضَرُوهُ Senin yanında hazır oldukları zaman قَالُوا
فَلَمَّا قُضِيَ birbirlerine "sükût edin, dinleyelim" dediler اَنْصِتُوا
Ne zamanki namaz tamam oldu, Kur'an okunması bitirilince وَلَّوْا
إِلَىٰ قَوْمِهِمْ مُنْذِرِينَ onlar gittiler, kendi kavimlerinin içine. Nasihat
edici, münzir olarak, uyarıcı olarak kavimlerine dönmüşlerdi.

Rivayete göre Rasûl-û Ekrem Sallâllâhû Aleyhivesellem, Tâif
seferinde, Nahl vadisinde sabah namazını kıldırıyorken yedi yahut
dokuz kişiden teşekkül eden cinler gurubu, peygamberimizin oku-

duğu Kur'an'ı dinlemeye gelmişlerdi. Kur'an'ı dinleyip kavimlerine döndüklerin de;

قَالُوا يَا قَوْمَنَا إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنزِلَ مِنْ بَعْدِ مُوسَى مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ وَإِلَى طَرِيقٍ مُسْتَقِيمٍ 30-

“Ey kavmimiz (cinniler.) Biz bugün işittik, Âllâh'tan gelen Kelâmullah'ı. Mûsâ Aleyhisselâm'dan sonra inzal olunmuş evvelki kitapları tasdik ediyor. Herkesi hakka, Âllâh'a davet ediyor. Doğru yolu gösteren bir kitap dinledik” dediler.

Cinler topluluğu bu sözleriyle Kur'an'ın, kendinden önce göns derilen Tevrat ve diğer kitapları doğruladığını ifâde ediyorlardı.

يَا قَوْمَنَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَآمِنُوا بِهِ يَغْفِرَ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرْكُمْ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ 31-

Ey kavmimiz, Âllâh-û Teâlâ'nın davetçisine uyun, tasdik edin. Rasûl-û Ekrem Sallâllâhû Aleyhivesellem'e icâbet ve imân edin. O'nun kitabına imân edin. Âllâh da sizin günâhlarınızdan bir kısmını bağışlasın. (Niçin bir kısmı diyor? Hukukul ibadet içine girmiyor. Hukukul ibâd, tevbe ile gitmiyor.) Ve sizi elim, acı bir azaptan korusun.

Cinler, kavimlerinin Âllâh'ın Rasûlü, Rasûl-û Ekrem Sallâllâhû Aleyhivesellem'e uymalarını isterken, Âllâh-û Teâlâ'nın günâhların

bir kısmını bağışlayacağını beyân etmişlerdir. Çünkü kul hakkıyla ilgili günâhlar, hak sahibinin rızası olmadıkça bağışlanmaz.

وَمَنْ لَا يُجِيبُ دَاعِيَ اللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي الْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُ مِنْ دُونِهِ 32-
أَوْلِيَاءُ أُولَئِكَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ

Her kim ki Allah'ın davetçisine, (Rasûlüne) icabet (ve itâat) etmezse, yeryüzünde Allah'ın Teâlâ'yı aciz bırakacak değildir. (Ondan kaçınmakla azabından kurtulamaz.) Kendisi için, Allah'tan başka dostlar da bulamaz. İşte bunlar beyyin, apaçık bir sapıklık içindedirler.

Allah'ın davetçisine uymayan, yeryüzünde O'ndan kaçmakla kendisini kurtaramaz. Dostları da ona yardımcı olamaz.

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَمْ يَعْزِبْ عَنْهَا بِقَادِرٍ عَلَىٰ أَنْ يُحْيِيَ الْمَوْتَىٰ بَلَىٰ إِنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ 33-

Görmüyorlar mı? O Allah ki gökleri ve yeri halketmiş, bunları yaratmakta asla yorulma, gevşeklik hâsıl olmamış. Böyle bir kuvvet ve kudret sahibi olan Allah'ın ölümleri, diriltmeye gücünün yettiğini görmüyorlar mı? Evet O, Allah CelleCelâlûhû her şeye kadirdir.

وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ قَالُوا بَلَىٰ وَرَبِّنَا 34-
قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ

O küfredenlere ateşe arzo-

lundukları gün, اَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ ط ("Tekzib ettiğiniz) bu azap, hak değil mi imiş" denildiğinde. قَالُوا بَلَىٰ وَرَبِّنَا Onlar da "Evet, Rabbimiz hakkı için gerçekmiş" derler. قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ O da "Öyleyse inkâr etmenizden dolayı, azabı tadın" der.

فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُولُو الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَهُمْ كَانَهُمْ يَوْمَ يَرُونَ مَا يُوْعَدُونَ لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً مِّنْ نَّهَارٍ بَلَاغٌ فَهَلْ يُهْلَكُ إِلَّا الْقَوْمُ الْفَاسِقُونَ

Ey Habibim, kavminin zahmetine sen de sabr-ı tahammül et. Nasıl ki senden önce gelen peygamberler sabr-ı tahammül etmişler. وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَهُمْ Onlar hakkında acele etme (fazla üzölmüş ki zihnine gelmiş onlara duâ etsin. Âllâh CelleCelâlûhû, talimat veriyor. Onların aleyhine duâ etme. Sabret, acele etme çünkü günü geliyor.) كَانَهُمْ يَوْمَ يَرُونَ مَا يُوْعَدُونَ Onlar va'dedildikleri azabı gördükleri gün, dünyada kaldığı zamanı hatırlar ve diyorlar. "Sanki dünyada gündüzün sadece bir saati kadar" kaldıklarını sanırlar. بَلَاغٌ Bu Kur'an-ı Azimüşşân, Âllâh'tan mahlûkata tebliğdir. Hakikati gösteriyor. فَهَلْ يُهْلَكُ إِلَّا الْقَوْمُ الْفَاسِقُونَ Helâk edilecek başkası değil ancak (tâattan çıkmış, öğüt kabûl etmeyen) fasıklardır.

Azim sahibi peygamberler, şeriatlarının tebliğ ve tesislerinde büyük gayret sarfetmiş, ortaya çıkan güçlölklere ve düşmanlıklara göğüs germişlerdir. Rasûl-û Ekrem Sallâllâhû Aleyhivesellem'e bu büyük peygamberlerin vasıfları hatırlatılırken sabırlı olması istenmiş, inkârcıların azap karşısında durum ve tutumları tasvir edilmiştir.

